PLAN VAN AANPAK

Aan de slag met Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2.0

‘Verdiepen en verbreden’

College van burgemeester en wethouders
Datum: 16 april 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Doelstelling Omgevingsvisie 2.0 4

3. Uitgangspunten en voorwaarden 5

3.1 Omgevingsvisie 1.0 met drie leidende principes 5

3.2 Coalitieakkoord 5

3.3 Plangebied, studiegebied en planhorizon 5

3.4 Digitalisering en taalniveau B1 6

3.5 M.e.r.-procedure 6

3.6 Doorkijk naar andere instrumenten 7

3.7 Relatie met projecten en plannen vastgesteld, in uitvoering of ontwikkeling 9

4 Thema's 11

4.1 Verdiepen 11

4.2 Verbreden 16

4.3 Opbouw visie 18

5. Proces en participatie 19

5.1 Vier fases 19

5.2 Participatie en communicatie 19

5.3 Mijlpalen en de rol van de gemeenteraad 22

5.4 Onderzoek 22

5.5 Planning 23

6. Financiën 24

7. Vervolg 25

1. Inleiding

Op 24 november 2022 heeft u de Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 in uw gemeenteraad vastgesteld. Tijdens de raadsvergadering heeft u in een motie ons opgeroepen te komen met een Bestuurlijk Plan van Aanpak voor de Omgevingsvisie 2.0 (vanaf hier: plan van aanpak); een vervolg op de vastgestelde visie. In deze motie vroeg u ons om:

1. *"Bij de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie naar een versie 2.0 de effecten op mobiliteitsvraagstukken integraal mee te nemen, onder meer door de effecten op natuur, milieu en gezondheid van de in versie 1.0 gemaakte keuzes op het terrein van mobiliteit in kaart te brengen en af te wegen.*
2. *Die nadere afwegingen in de Omgevingsvisie en op het gebied van mobiliteit gelet op de samenhang en wederzijdse afhankelijkheid integraal aan de raad voor te leggen.*
3. *Daarin ook de volgorde van de te nemen maatregelen te betrekken.*
4. *De Raad eerst een voorstel te doen met een plan van aanpak om te komen tot een Omgevingsvisie/Mobiliteitsvisie 2.0."*

Dit is het plan van aanpak waarin wij beschrijven hoe we met de Omgevingsvisie 2.0 aan de slag gaan in onze gemeente, met inachtneming van uw motie.
Wij beschouwen het plan van aanpak tevens als *de kaderstelling* op basis waarvan we met u vastleggen welke thema's en welke onderzoeken we oppakken, hoe de fasering van het project met de mijlpalen eruit ziet, hoe en op welke momenten we willen participeren over de visie, wat de planning is en welke kosten er mee gemoeid zijn.

2. Doelstelling Omgevingsvisie 2.0

Ons doel is om, in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, voor 1 januari 2027 te beschikken over een actuele integrale en gedigitaliseerde lange termijn visie voor de fysieke leefomgeving van het gemeentelijk grondgebied van Nijkerk met als planhorizon 2045.

Op basis van dit plan van aanpak (kaderstelling) gaan wij concreet aan de slag met de actualisering van de omgevingsvisie, versie 2.0. In de eerstvolgende fase (voorbereidingsfase) stellen wij een Koersdocument op. Het Koersdocument bevat voorstellen voor enkele belangrijke keuzes die wij in de ontwerpfase verder uitwerken in een ontwerp van onze Omgevingsvisie.

3. Uitgangspunten en voorwaarden

Bij het actualiseren van onze omgevingsvisie houden wij rekening met de volgende uitgangspunten en voorwaarden.

3.1 Omgevingsvisie 1.0 met drie leidende principes

De Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 van 24 november 2022 is ons uitgangspunt. De visie bevat zes thema's, namelijk 'wonen', 'werken', 'mobiliteit', 'voorzieningen', 'landelijk gebied' en 'duurzame ontwikkeling'. In beginsel actualiseren wij de teksten over deze thema's waar dit noodzakelijk is. Op deze wijze brengen we voor deze thema's een verdiepingsslag aan, waarbij wij ook rekening houden met de thema's die aan de visie worden toegevoegd.
Deze nieuwe thema's zijn:

a. milieu, zoals bodem, geluid, geur, groen & natuur, water (daaronder begrepen schaarste aan zoetwater), licht, netinfrastructuur (onderstation, middenspanningsruimtes, bekabeling) enzovoort;
b. veiligheid & gezondheid;
c. sociale thema's, voor zover relevant voor de fysieke leefomgeving.

Ons voorstel is de drie kernwaarden als leidende principes bij onze keuzes ongewijzigd te laten. De kernwaarden zijn:

1. balans (duurzame ontwikkeling),
2. ontwikkelingen passend bij de maat en schaal van de gemeente (kwaliteit voor kwantiteit),
3. verbinden.

In onze omgevingsvisie 1.0 zijn deze drie principes nader uitgewerkt.

3.2 Coalitieakkoord

Het Coalitieakkoord 'Samen wonen, samen werken, samen leven' (mei 2022) is eveneens een uitgangspunt voor de actualisering van de visie. In het akkoord staat onder andere dat afspraken bij moeten worden gestuurd als dit nodig is. Met de actualisering van de omgevingsvisie 1.0 sturen wij bij op de al eerder genoemde zes thema's. Immers, het besluit van het kabinet om de reconstructie van knooppunt Hoevelaken voor onbepaalde tijd te pauzeren heeft voor de verkeersafwikkeling in onze gemeente in het algemeen en omgeving Hoevelaken in het bijzonder grote gevolgen. Het vraagt om een herbezinning op onze keuze het bouwen van voldoende woningen voor onze inwoners prioriteit te geven. Meer woningen betekent namelijk meer mobiliteit. Met het uitstel van de reconstructie moeten we ons de vraag stellen welke toename aan mobiliteit aanvaardbaar is en tot welke mate de bereikbaarheid van onze kernen onder niet te hoge druk komt te staan.

3.3 Plangebied, studiegebied en planhorizon

Het plangebied voor onze omgevingsvisie is het gemeentelijk grondgebied. De gemeentegrens is dus ook de plangrens voor de visie.
Het studiegebied is veel groter. In onze visie betrekken wij de ontwikkelingen uit Regio Amersfoort, Regio Foodvalley en de ontwikkelingen over de grens met de gemeenten Zeewolde (mogelijke locatie voor een nieuw kazerneterrein) en Putten (woningbouw aan de zuidzijde met afwikkeling van het verkeer op de provinciale weg N798 (weg van N301 in Nijkerk naar de N303 in Putten) en Barneveld

(bijvoorbeeld de woningbouwplannen in Terschuur/Zwarteboek). De ontwikkelingen en trends in de fysieke leefomgeving van omliggende regio's en gemeenten beïnvloeden onze keuzes. Wij houden daar rekening mee.

De planhorizon lag bij onze eerste omgevingsvisie op 2040. We gaan in de visie 2.0 deze horizon verleggen naar 2045. Daarmee wordt de titel Omgevingsvisie 2.0 Gemeente Nijkerk 2045.

3.4 Digitalisering en taalniveau B1

Wij digitaliseren onze visie overeenkomstig de eisen die de wetgever daaraan stelt en wij schrijven de teksten op taalniveau B1. Om deze reden verandert de opzet van de visie. Deze wordt gebiedsgericht opgesteld en in begrijpelijk Nederlands geschreven. Met een gebiedsgerichte aanpak bereiken wij dat de lezer van de visie die teksten en kaarten op het scherm te zien krijgt die voor het (woon)adres/de locatie van de lezer in het betreffende gebied van toepassing zijn. Ons voorstel voor de gebiedsindeling treft u als bijlage 1 bij dit plan van aanpak aan.

3.5 M.e.r.-procedure

Voor de actualisering van de visie doorlopen wij de procedure voor een planMER. De omgevingsvisie is namelijk planMER-plichtig. Onderdeel van deze planprocedure is het vragen van een advies aan de Commissie m.e.r.

Notitie Reikwijdte en detailniveau

De eerste stap om tot dit planMER te komen is het opstellen van een notitie Reikwijdte en detailniveau. Met deze notitie geven wij aan welke stappen we in de m.e.r-procedure zetten en hoe wij het m.e.r.-onderzoek uitvoeren. We beschrijven:

1. het 'waarom' van de visie;
2. wat er in het planMER wordt onderzocht;
3. de opzet van het onderzoek;
4. de omgevingsaspecten die wij willen beoordelen en op welk detailniveau;
5. eventuele alternatieven voor ontwikkelingen die wij voor ogen hebben;
6. het inwinnen en verwerken van zienswijzen en
7. het raadplegen van adviseurs en bestuursorganen.

Onder de Omgevingswet bestaat er geen plicht meer om deze notitie op te stellen. Deze stap is vormvrij. Wij stellen echter voor deze Notitie Reikwijdte en detailniveau wel op te stellen. Op deze wijze geven wij vanaf aanvang inzicht in de aanpak van het planMER en geven wij aan welke effecten op de fysieke leefomgeving wij gaan onderzoeken.
Het schrijven van de notitie laten wij gelijk oplopen met ons Koersdocument. De uitkomsten uit het onderzoek voor het planMER betrekken wij bij het ontwerp van de omgevingsvisie.

Participatie en planMER

Bij aanvang van het planMER betrekken wij ook onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (participatie). Door participatie te organiseren rond dit onderdeel van de planontwikkeling betrekken wij alle belangstellenden en belanghebbenden vroeg bij de planvorming. Participatie geeft inzicht in de meningen en ideeën van burgers en organisaties en kan leiden tot nuttige aanpassingen in onze aanpak. Dit verbetert de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak.

Wij leggen vast wat de participatie en de raadpleging van adviseurs en bestuursorganen heeft opgeleverd. De uitkomsten van de participatie betrekken wij in het uiteindelijke besluit over het Koersdocument en de Omgevingsvisie.

Het is gebruikelijk de commissie voor de m.e.r. al om advies te vragen over de notitie Reikwijdte en detailniveau. Voor een advies van deze commissie over deze notitie geldt het tarief van € 19.750,-. Omdat naar ons oordeel de enorme kosten van één afzonderlijk advies van deze commissie in de procedure[1] niet opweegt tegen de meerwaarde van dit advies is ons voorstel de notitie niet voor te leggen aan de Commissie m.e.r.

De gemeente vraagt de Commissie m.e.r. wel om advies over de inhoud van het planMER. De Commissie toetst of het planMER alle informatie bevat die nodig is om het belang van het milieu/de leefomgeving volwaardig mee te wegen bij het besluit over de omgevingsvisie. Het planMER leggen wij met het ontwerp van de omgevingsvisie ter inzage. Op dat moment ontvangt de Commissie het ontwerp planMER om een toetsingsadvies te geven. Het advies betrekken wij bij het verwerken van alle reacties tot een definitieve omgevingsvisie. De gemeente verantwoordt wat het met het toetsingsadvies van de Commissie heeft gedaan.
Een belangrijk onderwerp in het planMER is de beoordeling van de effecten op de ontwikkelingskeuzes voor grote ruimtevragers in de fysieke leefomgeving (wonen, werken, mobiliteit, transitie energie, landbouw en duurzame ontwikkeling), overeenkomstig uw motie.

MER Omgevingsvisie 1.0
Voor onze omgevingsvisie 1.0 hebben wij ook een m.e.r.-procedure doorlopen. Dit MER bevat al veel waardevolle informatie en is ons vertrekpunt voor de nieuwe m.e.r.-procedure.

3.6 Doorkijk naar andere instrumenten
Met de vaststelling van Omgevingsvisie 1.0 hebben wij de eerste stap gezet in de beleidscyclus die onder de Omgevingswet wordt voorgesteld (zie afbeelding 1).

De omgevingsvisie heeft in deze cyclus een relatie met het instrument programma('s), het omgevingsplan en de omgevingsvergunning (inclusief toezicht en handhaving). Elk instrument kent zijn eigen dynamiek en onderlinge afhankelijkheid. Deze beleidscyclus bepaalt niet alleen de opgave voor en het doel van de omgevingsvisie, het zegt ook iets over de samenhang van het instrument met de andere instrumenten in de beleidscyclus. De omgevingsvisie stelt ambities. In programma's worden ambities concreet gemaakt en in uitvoering genomen. Het omgevingsplan bevat regels met concrete bindende normen over de fysieke leefomgeving.
Wij kennen al het Programma 'Water'. In april/mei 2024 stelt naar verwachting de gemeenteraad het Actieprogramma Van Afval Naar Grondstof 2024-2028 en het Circulair Actieprogramma 2024-2027 vast. Voor beide is bewust gekozen voor de term 'programma', in lijn met afbeelding 1.

[1] Als binnen één procedure één advies wordt gevraagd (normaal gesproken het toetsingsadvies over het MER) geldt daarvoor het tarief van € 26.250,-. Voor een advies over de NRD geldt het tarief van € 19.750,-.

In Omgevingsvisie 1.0 staan enkele voornemens voor nieuwe programma's opgenomen. Bijvoorbeeld het Programma Omgevingskwaliteit en het Programma Landelijk Gebied; het laatste programma is op uitdrukkelijk verzoek van LTO Noord Nederland, afdeling Gelderse Vallei in onze visie opgenomen.

Momenteel werken wij ook aan ons eerste Wijzigingsplan; de opmaat voor een gemeentelijk omgevingsplan, zoals de Omgevingswet deze voorschrijft. Keuzes uit onze omgevingsvisie vertalen wij uiteindelijk in concrete regels en normen naar nieuwe wijzigingsplannen om projecten uit te kunnen voeren. Aanvragen om een omgevingsvergunning kunnen vervolgens getoetst worden aan het Omgevingsplan.

Omgevingsvisie 2.0 zal enkele nieuwe voorstellen bevatten voor thema's of gebieden die met behulp van een programma nader uitgewerkt kunnen worden.

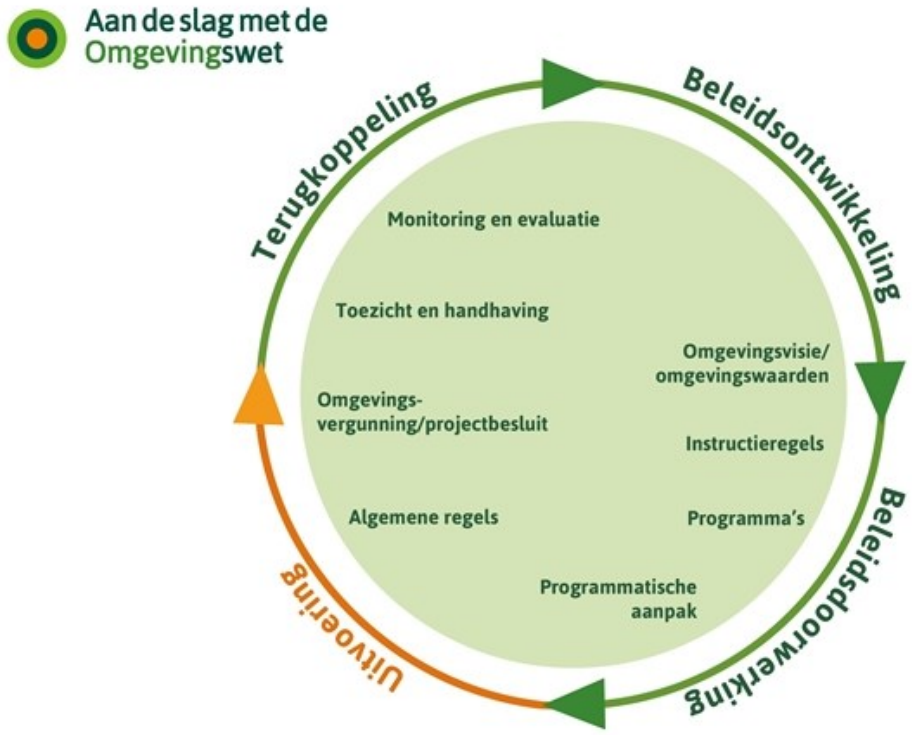

Afbeelding 1: Beleidscyclus Omgevingswet; bron: www.iplo.nl

De uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht op activiteiten en de handhaving heeft de gemeente ondergebracht bij Omgevingsdienst de Vallei (OddV). De medewerkers van deze zogeheten VTH-taken krijgen in de dagelijkse praktijk te maken met verschillende trends/actualiteiten/ problemen. De ervaringen uit de dagelijkse praktijk kunnen onze keuzes beïnvloeden, omdat de praktijk aantoont dat niet alles uitvoerbaar is. Andersom hebben wij OddV nodig bij het opstellen van onze visie om ervoor te zorgen dat onze visie wordt uitgedragen in de uitvoering van ons beleid.

3.7 Relatie met projecten en plannen vastgesteld, in uitvoering of ontwikkeling

Wij werken op dit moment aan (de uitvoering van) een groot aantal gemeentelijke projecten en plannen. Onze ambities en keuzes in deze projecten en plannen stellen wij in de Omgevingsvisie 2.0 niet ter discussie. Het gaat om de volgende projecten en plannen:

- lopende reconstructieplannen voor wijken, inclusief de verzwaring van het elektriciteitsnet;
- onlangs vastgestelde bestemmingsplannen, zoals Stadshaven fase 1a, Bentinck, Oude Barneveldseweg, Nijkerkerveen deelplan 3 en Doornsteeg fase 3;
- bestemmingsplannen in procedure, zoals Stadshaven fase 2;
- de Gebiedsvisie Paasbos (i.o.);
- ontwikkelingsvisie Hoevelakense bos;
- de kaderstelling woningbouw Klaarwater;
- het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (i.o.);
- het Geactualiseerd Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2024-2029;
- verschillende beheerplannen;
- de beleidsnota erfgoed 'Trots op Nijkerk';
- de Woonzorgvisie (i.o.)
- het Woonwagenstandplaatsenbeleid gemeente Nijkerk 2024;
- sportnota gemeente Nijkerk 2013-2025
- behoefteonderzoek sportaccommodaties, vernieuwen en vervangen (30 maart 2024)
- rapportage Behoeftebepaling buitensportaccommodaties gemeente Nijkerk
- herziening Woningbouwverordening (doelgroepen en differentiatie) 2021
- Huisvestingsverordening
- keuze ontwikkeling nieuw bedrijventerrein bij Nijkerk; omvang niet ter discussie;
- actualisering Woonvisie gemeente Nijkerk;
- Regionale Visie Publieke Gezondheid Gelderland-Midden 2021-2025, 24 november 2022;
- Regionaal crisisplan Veiligheidsregio Gelderland-Midden 2020-2023;
- Regionale capaciteitenanalyse van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden 2020-2023.
- Nota externe veiligheid gemeente Nijkerk, met aandacht voor de veiligheid rond bedrijven , zoals het gasdistributiebedrijf Robogas en het verchroombedrijf Technochroom.

Naast al deze eigen projecten en plannen houden wij rekening met landelijke trends en ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de landelijke afspraken vastgelegd in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond Actief leven Akkoord (GALA).

Gebiedsuitwerking Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst

Voor omgeving Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst stellen wij een Gebiedsuitwerking op. De keuzes in Omgevingsvisie 2.0 en de uitwerking beïnvloeden elkaar. Het onderzoek voor de gebiedsuitwerking loopt parallel aan de ontwikkeling van de omgevingsvisie 2.0. Om deze reden is voor de gebiedsuitwerking en de omgevingsvisie door één adviesbureau in samenhang een communicatie & participatie frame opgesteld.

Op het moment dat de gebiedsuitwerking is vastgesteld dient de omgevingsvisie, afhankelijk van het moment waarop de gebiedsuitwerking gereed is, hierop aangepast te worden. In de planning streven

wij ernaar de hoofdkeuzes voor de Gebiedsuitwerking te vertalen in het Koersdocument voor de Omgevingsvisie.

4 Thema's

4.1 Verdiepen

Zes thema's uit Omgevingsvisie 1.0
Voor de volgende zes thema's brengen wij in onze visie een verdiepingsslag aan:

- wonen: (regionale) woningbouwopgave, opvanglocaties urgente doelgroepen, effecten uitvoering Spreidingswet.
  De uitgeklede Woningwet 2024 verplicht ons een woonvisie op te stellen voor de gemeente. In deze visie besteden wij veel aandacht aan woningbouw voor doelgroepen en onze afspraken met de woningbouwcoöperaties. De ruimtelijke effecten krijgen een vertaalslag in onze omgevingsvisie. Voor de woonvisie actualiseren wij onze gegevens over de ontwikkeling van de bevolking en brengen wij de gevolgen hiervan in beeld voor ons woningbouwprogramma. Hiermee sorteren we voor op het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma dat voor 1 januari 2026 vastgesteld moet zijn. De prognoses voor de bevolkingsgroei hebben ook gevolgen voor onze sport-, onderwijs- en gezondheidsvoorzieningen. Deze moeten in verhouding mee ontwikkelen. Deze voorzieningen vragen ruimte.
  In onze geldende woonvisie staat aangegeven dat wij een deel van ons woningbouwprogramma kunnen realiseren op inbreidingslocaties. Om een beter inzicht te krijgen in deze mogelijkheden doen wij nader onderzoek naar deze inbreidings- en transformatielocaties ten behoeve van (gemengd) wonen, daaronder begrepen westzijde Arkervaart. Wij realiseren ons hierbij dat de waarde van bestaande bedrijventerreinen toeneemt nu als gevolg van netcongestie en waterschaarste het niet vanzelfsprekend is dat nieuwe bedrijfslocaties op energie en water aangesloten worden;
- werken: (regionale) bedrijvigheid, recreatie & toerisme, detailhandel, kantoren & dienstverlening, horeca, welke gevolgen heeft de eventuele komst van een enorm kazerneterrein op het grondgebied van Zeewolde op ons gemeentelijk grondgebied en welke gevolgen heeft deze keuze voor onze woningbouw en voor het verkeer. Is de aanleg van een aquaduct op de grens van de gemeente voor ons een voorwaarde om de kwaliteit van dit deel van ons landelijk gebied voor natuur en recreatie & toerisme veilig te stellen?
  In de omgevingsvisie stellen wij vast hoeveel bruto capaciteit nieuw bedrijventerrein, met de vermelding dat circulaire activiteiten op bedrijventerreinen ook om extra ruimte vragen, nodig is tot 2045. Dit noodzaakt ons ook tot onderzoek naar potentieel geschikte locaties om deze capaciteit te kunnen realiseren.
  De helft van onze werkgelegenheid bevindt zich niet op bedrijventerreinen. Het behouden van deze ruimte voor werken vinden we belangrijk. Het gaat om gecombineerde functies van wonen en werken (bijvoorbeeld voor zzp-ers), maar ook om ruimte voor bijvoorbeeld fietsenmakers, bakkers, ondernemers die niet op de bedrijventerreinen terecht kunnen maar zeker een functie in de gemeente hebben en houden. We willen geen slaapgemeente worden en daarom de balans tussen het aantal banen en de (groeiende) beroepsbevolking houden. Dit houdt onder meer in dat we, naast nieuwe ruimte voor bedrijventerreinen, netto niet terug willen in het aantal m^2 voor werken. Hierom maken we inzichtelijk hoeveel ruimte voor werken we inmiddels de afgelopen jaren kwijt zijn geraakt aan transformaties naar wonen en inventariseren we wat er aan transformaties nog staat te gebeuren. Deze ruimte moet elders terugkomen, waarbij we ons

realiseren dat dit, gezien de aard van de werkzaamheden, niet alleen op bedrijventerreinen kan zijn. Onze uitgiftestrategie richt zich momenteel vooral op het huisvesten van bedrijven op bedrijventerreinen.
Bij transformaties houden we rekening met het Regionaal Programma Werken (RPW) dat in RFV verband is opgesteld, is afgestemd met de provincie Gelderland en iedere vier jaar wordt geactualiseerd. Ons accountmanagement zal zich, naast de bestaande activiteiten, meer gaan richten op ook het begeleiden van nieuwe bedrijvigheid naar bestaande bedrijvenlocaties. Wij verkennen in deze visie onze kansen met betrekking tot recreatie & toerisme voor onder andere ons Randmeergebied en langs de Arkervaart, onder meer waar recreatieve verblijfsruimte mogelijk is (campings, huisjes, parken);

- voorzieningen: de groei van onze bevolking maakt het noodzakelijk onze voorzieningen daar op aan te passen. Voor sport geldt onder andere dat nader onderzoek nodig is voor het vernieuwen en vervangen van binnensportaccommodaties (onder andere sporthal De Baggelaar en buitensportaccommodaties (onder andere sportterrein Veensche Boys).
  Voor onderwijs is ons recent vastgestelde Integraal Huisvestingsplan onderwijs uitgangspunt.
  Onze bevolkingsgroei vraagt ook om structureel aandacht en ruimte voor eerste lijnszorg en voorzieningen ten behoeve van ambulante zorg. Wij hebben het voornemen een onderzoek te starten naar de behoefte aan ruimte voor onze eerstelijns gezondheidszorg en voor aandachtsgroepen op de grens van zorg en wonen (ambulante zorg). Wat is er nodig om deze zorgvoorzieningen op peil te houden?
- mobiliteit: verkeer en spoor, inclusief voorzieningen en regionale ontwikkelingen (zie verder onder ‘Visie op mobiliteit’);
- duurzame ontwikkeling: cultuurhistorie, energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit.
  Voor onze vijf parels willen wij zogeheten gebiedsbiografieën opstellen met als oogmerk de kwaliteiten vast te leggen in ons omgevingsplan, wij starten met de gebiedsparel Hoevelakense bos om tot concrete voorstellen te komen hoe de kwaliteiten in ons omgevingsplan kunnen worden geborgd. Voorts doen wij locatieonderzoek naar een deel van de veertig hectare voor plaatsing hectares ‘zon-op-land, in combinatie met onderzoek naar alternatieven voor grote zonnevelden, beschikbare capaciteit zon op dak en naar potentiële gebruik bodemwarmte. We herijken ook onze visie op de problematiek rond de netcongestie met de bouw van een onderstation in de gemeente Nijkerk en de aansluiting van dit station op een nieuw hoogspanningsstation in de omgeving van Amersfoort.
  In samenhang met het voorgaande gaan wij in onze visie ook in op de (ruimtelijke) gevolgen van het herijkingsproces RES 1.0 door Provincie Gelderland. Gaan we onze doelen halen? We realiseren ons dat er nog flinke stappen in de uitvoering te zetten zijn. Waar is ruimte voor de aanleg van nog eens 100 tot 150 hectare grondgebonden zonnevelden en zes windturbines? Herijking kan ons noodzaken tot bijsturing en het aanscherpen van afspraken met onze RES-partners in de herijkte RES;
- landelijk gebied: landbouw, natuur, landgoederen & buitenplaatsen, overig landgebruik.
  Is het wenselijk een zonering op te nemen waar wel en waar niet gebouwd kan worden, bijvoorbeeld in samenwerking met WSN. Daarmee willen wij voorkomen dat de woningbouw in ons landelijk gebied nog verder verspreid raakt. Andere thema’s waar wij aandacht aan willen schenken zijn de uitkomsten uit de evaluatie van ons LOP op onze visie voor het landelijk gebied, de verpaarding van ons landelijk gebied, minder bouwen voor alleen welgestelde inwoners, maar ook voor de oorspronkelijke bewoners uit het gebied.

Dat actualisering van onze visie noodzakelijk is brachten wij al eerder als voorbeeld naar voren met het besluit van het kabinet om de reconstructie van knooppunt Hoevelaken voor onbepaalde tijd te pauzeren. Dit besluit heeft gevolgen voor onze ambities om ook in de periode na 2032 gemiddeld 250 woningen per jaar te bouwen.
Een tweede voorbeeld is onze visie op het landelijk gebied. In Regio Foodvalley werken wij samen met onze partners aan een Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied (RPLG). Het RPLG stelt zes integrerende thema's centraal, met een eerste set aan acties en maatregelen, passend bij de doelen en ambities voor het natuurlijk systeem en het sociaaleconomisch systeem. De zes thema's zijn: (1) Bodem & watersysteemherstel, (2) biodiversiteit versterken, (3) nutriëntenbehoud, (4) emissiereductie, (5) landbouwgrond optimaal gebruiken en (6) lokaal voedsel. In 2024 starten wij in regionaal verband, vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma, een aantal no-regret-activiteiten op basis van al beschikbaar budget.
Voor het tweede thema 'versterken biodiversiteit' is het nodig de basiskwaliteit van de natuur in kaart te brengen. Regio Foodvalley gaat hier mee aan de slag (nulmeting). Wij sluiten aan bij deze nulmeting.
Met voornoemde RPLG zetten wij een belangrijke stap naar het realiseren van een perspectief voor het landelijk gebied. De uitkomsten uit het RPLG vertalen wij naar onze visie op en in een programma voor ons landelijk gebied.

Naast deze onderwerpen willen wij ook keuzes maken in de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied aan de zuidkant van Hoevelaken (omgeving De Slag, Lodenstein, het bedrijventerrein met Euretco, zuidelijk deel Klaarwater langs rijksweg A1.

Regionale inbreng
In onze omgevingsvisie 1.0 is uitgebreid ingegaan op de invloed en de effecten van de verstedelijkingsopgaven uit de regio's Amersfoort en Foodvalley. De ontwikkelingen in beide regio's hebben niet stil gestaan. Wij voeren regelmatig en intensief overleg over de gemaakte keuzes.

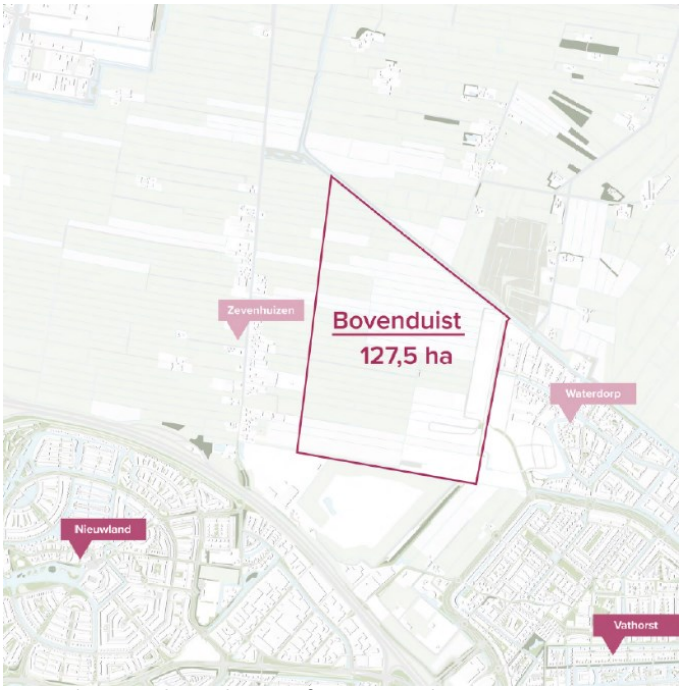

Uitsnede uit onderzoek Amersfoort Bovenduist, 16 mei 2023 Gemeente Amersfoort

In Omgevingsvisie 2.0 besteden wij ruim aandacht aan de effecten van deze keuzes op ons gemeentelijk grondgebied.
Ons voorstel is onder andere de effecten van de nieuwe grote woonwijk Bovenduist, ten westen van Vathorst, en de ontwikkeling aan De Laak in Amersfoort, op ons grondgebied in zicht te brengen. In deze nieuwe woonwijk van Amersfoort, gelegen ten zuidwesten van onze gemeentegrens, worden ruim 3.000 woningen ontwikkeld en gerealiseerd. Ook het gebied aan De Laak ontwikkelt onze buurgemeente in rap tempo. Het hoeft geen betoog dat deze ontwikkelingen grote invloed zullen hebben op het grondgebied van onze gemeente (verkeer, veiligheid, recreatie).
Om deze reden ligt er het voorstel voor deze omgeving de effecten te onderzoeken in voorbereiding op onze visie voor dit deel van ons gemeentelijk grondgebied, onder meer met aandacht voor recreatieve verblijfsruimte (campings, huisjes, parken).

Visie op mobiliteit
Wij hebben ons de vraag gesteld of een afzonderlijke Mobiliteitsvisie 2.0 aan de raad ter besluitvorming moet worden voorgelegd in samenhang met de Omgevingsvisie 2.0.

<u>Uitgangspunt</u>
Op 24 november 2022 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie en Mobiliteitsvisie in samenhang met elkaar vastgesteld. De Mobiliteitsvisie 1.0 dient op een aantal onderdelen, in het bijzonder op het onderdeel ‘visie op duurzame mobiliteit’, te worden aangevuld. In het coalitieakkoord staat aangegeven waar de prioriteiten liggen voor het aspect ‘Verkeer’. U heeft ons ook met eerder geciteerde motie de opdracht meegegeven het aspect ‘mobiliteit’ integraal te betrekken bij de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie naar een versie 2.0, onder meer door de effecten op natuur, milieu en gezondheid van de in versie 1.0 gemaakte keuzes op het terrein van mobiliteit in kaart te brengen en af te wegen.
Mobiliteit betekent onder andere automobiliteit met negatieve effecten op het klimaat, via de emissie van broeikasgassen, het milieu, via de emissies van o.a. NOx en fijnstof (PM) en de concentraties van deze stoffen in de lucht, de natuur, via de depositie van stikstof en gezondheid, via blootstelling aan luchtverontreiniging en geluid en verkeersveiligheid. Maar mobiliteit betekent ook fietsen en wandelen met positieve effecten op het klimaat, het milieu en de veiligheid en bevordering van de gezondheid. Deze effecten wegen wij mee in onze keuzes over mobiliteit.

Uit de motie valt niet direct af te leiden dat er gekozen is voor het opstellen van een afzonderlijke Mobiliteitsvisie. In de Raadsinformatiebrief van 28 november 2023 staat dat in de bijeenkomst op 11 mei 2023 over de Mobiliteitsvisie is aangegeven dat deze wordt herijkt/verrijkt met de volgende aspecten:
- duurzame mobiliteit (STOMP, stappen/trappen/ OV/ Mobility as a service, privé-auto);
- toegankelijkheid van voetpaden, fietspaden en OV haltes op basis van VN verdrag handicap;
- relatie woningbouwopgave en opgave bedrijventerrein- mobiliteit;
- onderzoek station Corlaer meenemen in corridor studie Utrecht – Zwolle;
- regionaal verkeersmodel met zichtjaar 2040.

Maar ook verdiepen wij de thema’s uit onze Mobiliteitsvisie waar dat nodig is. Wij hebben daarbij onder andere de volgende onderwerpen op het oog, die wij in samenhang met de Gebiedsuitwerking Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst, verder uitwerken:
- kwaliteitsimpuls van het station in Nijkerk;

- hogere frequentie van de treinbediening station Nijkerk;
- uitvoering overbruggingspakket knooppunt Hoevelaken;
- verbeteren mobiliteit/bereikbaarheid aan oostzijde van Nijkerk;
- aandacht voor de bereikbaarheid van bedrijven(terreinen) om zo het vestigingsklimaat voor bedrijven te versterken;
- bereikbaarheid van het Randmeergebied met het oog op recreatie & toerisme.

Geen afzonderlijke mobiliteitsvisie

Wij stellen evenwel voor geen Mobiliteitsvisie 2.0 op te stellen, maar de omgevingsvisie te zien als het integrale instrument om tot een samenhangende visie op strategisch niveau te komen. Er bestaat weliswaar geen bezwaar een afzonderlijk document voor een thema op te stellen. Het wordt wel verwarrend als dit document een visie wordt genoemd, omdat het in dat geval onduidelijk is hoe deze themavisie zich verhoudt tot de integrale Omgevingsvisie.
Met de omgevingsvisie heeft de wetgever de gemeente ook een instrument in handen gegeven om tot een samenhangende visie op strategisch niveau te komen. Het gaat niet om een optelsom van beleidsvisies voor diverse domeinen (MvT, p. 114 op Ow).

Overwegingen

Naast deze overweging spelen ook de volgende, daarmee samenhangende, (juridische) overwegingen een rol om bij voorkeur te werken vanuit het idee één integrale omgevingsvisie op te stellen:

- uit de motie hebben wij opgemaakt dat gelet op de samenhang en wederzijdse afhankelijkheid er een integrale Omgevingsvisie aan de raad moet worden voorgelegd waarin mobiliteit integraal onderdeel is;
- er geen meningsverschil bestaat over de opvatting dat de geldende Mobiliteitsvisie aangevuld moet worden met een aantal, met name duurzame, thema's;
- daarnaast werken wij tegelijkertijd aan een Gebiedsuitwerking voor Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst. In de voorbereiding is ervoor gekozen de ontwikkelingsmogelijkheden voor beide gebieden in samenhang met elkaar te onderzoeken. In de opgave van de gebiedsuitwerking zal uitvoerig aandacht worden geschonken aan mobiliteit met onder andere de gevolgen van de ontwikkeling Regiopoort Nijkerk en de keuzes voor een ontsluitingsstructuur aan de oostzijde van Nijkerk. Het betreft een optie voor een doortrekking van de Arkemheenweg richting N301 Barneveldseweg en een nieuwe wegverbinding aan de noordoostzijde van Nijkerk door middel van het doortrekken van de N798 Berencamperweg richting Wallerstraat en eventueel het verbinden van deze weg met de (Oude) Barneveldseweg naar de N301;
- als gekozen wordt voor een afzonderlijke Mobiliteitsvisie krijgt 'mobiliteit' in drie omgevingsdocumenten aandacht; dat zal in het planvormingsproces tot gevolg hebben dat er telkens heel goed onderling moet worden afgestemd. Dat is met twee planfiguren (Omgevingsvisie en Gebiedsuitwerkingen) al lastig, maar dat wordt met drie planfiguren wel een heel grote opgave;
- een afzonderlijke mobiliteitsvisie roept de vraag op of daarmee de aandacht niet teveel uitgaat naar mobiliteit. Het thema 'werken' is eveneens een belangrijk thema. Dit thema vraagt ook om herijking. Wel verplicht de wetgever ons de huidige Woonvisie te actualiseren. Deze plicht vloeit

voort uit de Woningwet. Maar deze visie gaat niet in op de gevolgen van de visie op wonen voor de fysieke leefomgeving;

- de Omgevingswet schrijft de gemeente daarentegen voor een omgevingsvisie op te stellen waarin de hoofdlijnen voor de (ontwikkelingen op de) fysieke leefomgeving beschreven staan. In de omgevingsvisie staan de beleidsvoornemens die rechtstreeks in ons omgevingsplan mogen worden vertaald. Concreet betekent het voorgaande dat de beleidsvoornemens uit de mobiliteitsvisie nagenoeg één op één overgenomen moeten worden in de omgevingsvisie als de voornemens uit de mobiliteitsvisie in bindende regels moeten worden vastgelegd. Dit is zelfs verplicht als blijkt dat er een noodzaak bestaat een voorkeursrecht te vestigen op gronden om een ontwikkeling mogelijk te maken. Voorkeursrecht kan alleen gevestigd worden op gronden als daarvoor de grondslag is terug te vinden in de Omgevingsvisie, Omgevingsplan of een Omgevingsprogramma;
- hetgeen voor het voorkeursrecht geldt, gaat op voor meer instrumenten uit de Omgevingswet, zoals onteigening. Het is wel het laatste instrument dat wij in willen zetten. In het geval de noodzaak er toch is om een ontwikkeling mogelijk te maken moet de grondslag ervoor worden vastgelegd in het omgevingsplan. De omgevingsvisie bevat in dat geval op hoofdlijnen de beoogde ontwikkeling;
- in onze nieuwe visie over participatie bindt de gemeente zich om over belangrijke ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving met de inwoners, ondernemers en stakeholders te participeren. Bij een afzonderlijke mobiliteitsvisie bestaat er de plicht te participeren. Deze plicht bestaat er ook bij de gebiedsuitwerkingen en omgevingsvisie. Participatie wordt ondoorzichtig als er nagenoeg op drie podia tegelijk moet worden geacteerd;
- tot slot is er de afstemming met de m.e.r.-procedure. Het eerste vereiste (zie ook artikel 16.34, eerste lid Ow) is dat het moet gaan om een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan of programma. Daarvan is sprake als de vaststelling van het plan of programma is geregeld in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen. Het spreekt voor zich dat het makkelijker is de beleidsvoornemens over mobiliteit mee te nemen in de m.e.r.-procedure voor de omgevingsvisie. Keuzes in een afzonderlijke Mobiliteitsvisie kunnen in een opvolgende omgevingsvisie ter discussie komen te staan als dit uit het MER-onderzoek blijkt.

Gelet op de motie kiezen wij ervoor met een deelrapportage te komen waarin wij onze visie op mobiliteit neerleggen met concrete aanbevelingen hoe we deze integreren in Omgevingsvisie 2.0. Hierbij nemen wij tevens de visie op parkeren mee.

Participatie mobiliteit

Gedurende de participatie besteden wij ook specifiek aandacht aan het thema mobiliteit met als doel de tekortkomingen in de visie 1.0 , maar ook de maatregelen tot verbetering met burgers, ondernemers en stakeholders te bespreken. Het participatie- en communicatiebureau hebben wij verzocht mobiliteit duidelijk te agenderen.

4.2 Verbreden

Onze visie verbreden wij met een flink aantal thema's. Wij benadrukken hierbij het belang van de onderlinge samenhang tussen deze thema's. Aandacht voor meer groen in de wijk is goed voor de gezondheid en biedt mensen ruimte om te bewegen en te sporten. Voldoende verlichting bevordert de veiligheid, maar kan voor diersoorten verstorend werken. Met het noemen geven wij aan naar welke thema's onze aandacht uitgaan, zonder de integraliteit uit het oog te verliezen:

- Milieuaspecten:
  - water(-kwaliteit) en watersystemen;
  - bodem en ondergrond;
  - infrastructuur (kabels & leidingen);
  - afval en circulariteit;
  - geluid en trillingen;
  - geur;
  - groen en natuur (ecologie);
  - licht en (schone) lucht.

  Naast alle voornoemde milieuaspecten benadrukken wij dat in onze visie aandacht zal moeten worden geschonken aan het belang van water en bodem (sturend bij ruimtelijke keuzes) en (de intrinsieke waarde van) natuur.

  Aandacht schenken wij ook aan meervoudig ruimtegebruik. Dit wordt bijvoorbeeld concreet zichtbaar op het vlak van energietransitie.
- Gezondheid en veiligheid: één van de doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De wetgever heeft ons daarbij een algemene zorgplicht voor de fysieke leefomgeving opgelegd (artikel 1.6 en 1.7 Ow). De kernboodschap is dat 'eenieder voldoende zorg draagt voor de fysieke leefomgeving. Vanuit deze opdracht besteden wij in onze omgevingsvisie aandacht aan de aspecten gezondheid en veiligheid:
  - waarbij wij voor het aspect 'gezondheid' niet traditioneel denken aan het beheersen van gezondheidsrisico's en het beschermen van (kwetsbare) groepen mensen, dieren en natuurgebieden. Wij denken hierbij vanuit 'positieve gezondheid', waar aandacht wordt besteed aan het bevorderen en verbeteren van de gezondheid door de leefomgeving hierop in te richten met toegankelijk groen en natuur ofwel een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Daarbij vergeten wij niet het aspect inclusiviteit, dat wil zeggen het creëren van een omgeving waarin alle individuen; een samenleving waar iedereen tot zijn recht komt, zichzelf kan zijn, mee kan doen en zich gelijk behandeld en geaccepteerd weet;
  - waarbij wij voor het aspect 'veiligheid' niet alleen denken aan brand- en verkeersveiligheid, maar ook aan sociale veiligheid en waterveiligheid, voor zover deze zaken niet al geregeld zijn in veiligheidsplannen.

Naast deze thema's besteden wij ook aandacht aan de volgende aspecten:

- omgevingskwaliteit;
- beheer openbare ruimte;
- sociale aspecten, waarbij wij denken aan ontwikkelingen in het sociaal domein die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Het betreft onder andere:
  - bouwen voor specifieke doelgroepen;
  - mantelzorgwoningen en levensloopbestendig wonen;
  - verbeteren toegankelijkheid openbare voorzieningen en de openbare ruimte; openbare voorzieningen en de openbare ruimte moeten voor iedereen toegankelijk zijn) en dit voorwaardelijk maken bij (bouw)initiatieven;
  - bevorderen zelfredzaamheid als onderdeel van het stimuleren van initiatieven uit de samenleving.

Voor het overige geldt dat veel aandachtsgebieden in het sociaal domein nog onze aandacht vragen voor een goede fysieke vertaling. Wij denken hierbij aan het mee laten groeien van voorzieningen met de groei van de bevolking, het veiligstellen van de openbare ruimte (geen inbreiding voor alles) en het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare ruimte. In het proces van de totstandkoming van de omgevingsvisie 2.0 is het belangrijk deze vertaling naar de fysieke leefomgeving meer inhoud en vorm te geven.

Een aantal thema's vergt nader onderzoek. Als wij in ons omgevingsbeleid gebruik willen gaan maken van de mogelijkheden die de wetgever ons biedt om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Dit betekent concreet dat we de bestuurlijke afwegingsruimte hebben om andere normen te hanteren voor activiteiten. Bijvoorbeeld strengere of soepeler normen voor geluid of geur. Om deze afwegingen te onderbouwen dient onderzoek uitgevoerd te worden. Het gaat om onderzoek ten behoeve van ons geluid- en geurbeleid.
Ons voorstel is ook (zo mogelijk regionaal) onderzoek uit te voeren naar ontplofbare oorlogsresten (OO). Het resultaat is een OO-belastingkaart met een veel beperkter afgebakend gebied dat als verdacht moet worden aangemerkt. Deze kaart heeft tot voordeel dat er voortaan niet meer voor elk wezenlijke wijziging van een gebied een afzonderlijk onderzoek moet worden uitgevoerd. Voor dit onderzoek heeft het rijk forse subsidie beschikbaar gesteld.

4.3 Opbouw visie

De opbouw van de visie zal er met al deze onderwerpen anders uit komen te zien. Wij stelden al eerder voor de visie gebiedsgericht te maken. Op deze wijze wordt het voor onze inwoners en ondernemers makkelijker de teksten te lezen die voor hun omgeving specifiek van belang zijn.
Onze visie zal wel, net als in onze vorige visie, vooraf worden gegaan met een schets van de gemeente; een analyse van de trends en ontwikkelingen met een bespreking van de gevolgen voor ons gemeentelijk grondgebied. Vanuit deze analyse en conclusies herijken wij onze visie met onze leidende principes als kompas.

5. Proces en participatie

5.1 Vier fases

Het project volgt de systematiek van het Projectmatig werken door uit te gaan van de volgende fasering met de bijhorende thema's:

1) Voorbereidingsfase
    - Inventarisatie van alle noodzakelijke informatie
    - Plan van aanpak met kaderstelling (uitgangspunten en voorwaarden)
    - Onderzoek
    - Participatie en communicatie (deel 1)
    - Opstellen koersdocument en NRD
    - Participatie en communicatie (deel 2)
    - Vaststellen koersdocument met NRD
2) Ontwerpfase
    - Opstellen concept visie en concept planMER
    - Participatie en communicatie (deel 3)
    - Opstellen ontwerp omgevingsvisie 2.0 en ontwerp planMER
    - Besluitvorming over ontwerp en start procedure terinzagelegging
3) Vaststellingsfase
    - Formele procedure
    - Opstellen nota van zienswijzen
    - Aanpassen omgevingsvisie 2.0 en planMER
4) Besluitvormingsfase
    - Besluitvorming in de gemeenteraad
    - Communicatie over inhoud visie

De omgevingsvisie bereiden wij voor met de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Deze procedure begint met de gebruikelijke kennisgeving waarin wij de samenleving informeren over de actualisering van onze omgevingsvisie. We besteden in een aantal edities van De Stad Nijkerk aandacht aan de huidige visie (wat staat er op hoofdlijnen in deze visie?), wij geven aan welke stappen we gaan zetten om deze visie te actualiseren, hoe betrekken wij de samenleving bij het actualiseren van de visie en op welke momenten worden er besluiten genomen.

5.2 Participatie en communicatie

De wetgever verplicht ons bij de vaststelling van de omgevingsvisie aan te geven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten van het overleg zijn. Ook zijn wij verplicht aan te geven hoe wij ons participatiebeleid hebben ingevuld.
Los van deze wettelijke verplichtingen staat in het coalitieakkoord geschreven dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen vroeg moeten worden betrokken bij de actualisering van onze visie.
Het belang van participatie is duidelijk. Wij willen weten wat onze inwoners belangrijk vinden voor onze fysieke leefomgeving. Wij hechten om deze reden veel waarde aan een goede inbreng vanuit de samenleving. Participatie gaat wat ons betreft daarbij hand in hand met goede communicatie. Vanaf

aanvang maken wij duidelijk wat wij gaan doen, met wie, waar en wanneer. Wij hebben ons hierbij gebaseerd op onze Participatievisie (in afronding).

In de omgevingsvisie zelf gaan wij ook nader in op de betekenis van participatie. Participatie is namelijk niet alleen tijdens het aanpassen van de omgevingsvisie van belang, maar ook bij de uitvoering van de doelen en voornemens uit de visie.

In ons participatietraject maken wij volop gebruik van onze bekende stakeholders. Met veel belangen groepen werken wij al samen. We beginnen dus niet opnieuw.

Bureau Beaumont hebben wij gevraagd ons te adviseren en te ondersteunen bij het participatie- en communicatieproces over de omgevingsvisie. Zij hebben een plan gemaakt waarin de mijlpalen in ons planproces centraal staan. Zij hebben in de aanpak ook gekeken naar de samenhang met de participatie voor de Gebiedsuitwerking Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst.

Centraal in de participatieaanpak staat het motto ‘de ontwikkeling van de gemeente Nijkerk tot 2045’. Enkele belangrijke uitgangspunten zijn:

- zorgvuldige communicatie rondom de participatie;
- nadruk op het actief voeren van het persoonlijke gesprek met vertegenwoordiging van een dwarsdoorsnede van de samenleving;
- dichtbij de mensen; maatwerk op de inhoud en naar de mensen toe, per kern/ontwikkelingsgebied gevat in enkele participatiegebieden (zie uitvoeringsstrategie);
- laagdrempelig, begrijpelijk en overzichtelijk (maak het mensen makkelijk om mee te doen);
- bij het bereiken van de samenleving ook gebruikmaken van intermediairs en (bestaande netwerken en nieuwe) ambassadeurs;
- op basis van de inhoud van de participatie bepalen welke werkvorm hier het beste bij past om het gesprek goed te voeren (suggesties in aanpak/uitvoeringsstrategie).
- voor begeleiding van het gesprek met de samenleving is de inzet van en betrokkenheid nodig van gemeentelijke medewerkers;
- mix van online en offline communicatie- én participatievormen (maatwerk noodzakelijk).

Stap 1
Onze aanpak start met een informatiecampagne en terugkoppeling uitkomsten Omgevingsvisie 1.0.

Stap 2
Na deze campagne start het participatieproces. We delen de gemeente op in vijf participatiegebieden:

1. gesprekstafel Oostelijk Nijkerk (ontsluiting oost Nijkerk, woningbouw en voorzieningen, zoals sportvelden, inclusief Slichtenhorst, Bronswerk en Luxool en stationsgebied);
2. gesprekstafel Nijkerk-Stad;
3. gesprekstafel Hoevelaken;
4. gesprekstafel Nijkerkerveen (incl. Holkerveen);
5. gesprekstafel Landelijk gebied (inclusief Appel en Driedorp).

Per participatiegebied spelen er verschillende onderwerpen, belangen en thema's. De gebiedsuitwerking krijgt met name een plek in participatiegebied Oostelijk Nijkerk. We hanteren het

principe van georganiseerd voor ongeorganiseerd. Dat betekent dat in de eerste fase in expertsessies wordt geparticipeerd. Per thema worden relevante organisaties/bedrijven uitgenodigd om mee te denken over een opgave. In de tweede fase betrekken we bewoners gemeentebreed. De derde fase is een gedeeltelijke herhaling van de voorgaande stappen. In deze fase gaan we onze keuzes in dialoog met onze inwoners verder verdiepen. Na afloop van beide fases koppelen we terug wat is besproken.

Samengevat:
Voorbereidingsfase Koersdocument
Deel 1: peilen: enquête met concrete vragen/stellingen/peiling, zowel online als op straat
Deel 2a: expertsessies: 1 expertsessie per participatiegebied
Deel 2b: bewonerssessies: 1 sessie per participatiegebied moeilijk bereikbare doelgroepen (denk aan jongeren) krijgen een aparte benadering
Deel 2c: terugkoppeling onder andere via artikelen in Stad Nijkerk en op onze website
Deel 2d: inspraak op Koersdocument en notitie Reikwijdte en detailniveau planMER
Ontwerpfase Omgevingsvisie
Deel 3a: expertsessies: 1 expertsessie per participatiegebied
Deel 3b: bewonerssessies: 1 sessie per participatiegebied moeilijk bereikbare doelgroepen
Deel 3c: terugkoppeling onder andere via artikelen in Stad Nijkerk en op onze website

Burgerforum
Wij overwegen onze participatieaanpak te combineren met een (tijdelijke instelling van een) burgerforum. Het idee is dat een a-selecte, representatieve groep bewoners (lees ook ondernemers) met de gemeente samenwerkt aan verschillende thema's. Vaak ingegeven door thema's die spelen binnen de gemeente, of juist door specifieke beleidsstukken. Het burgerforum moet kennis van zaken krijgen, overlegt onderling en werkt samen met de gemeente als stem van de bewoners. Het gaat in het burgerforum niet om debat maar om gezamenlijk beraad, de dialoog over ideeën en mogelijkheden in de zoektocht naar oplossingen.
In de zomerperiode wordt een plan van aanpak opgesteld op basis waarvan het burgerforum wordt samengesteld. In dit plan wordt het forum concreet uitgewerkt, waarbij aandacht wordt gegeven aan de volgende punten:

- de doelgroepen en samenstelling, de werving en selectie van de forumleden;
- de taken en de rol van het forum: hoe wordt deze afgebakend, wordt het forum alleen geraadpleegd of kan het forum ook adviseren?
- hoe verhoudt het forum zich tot de consulterende en besluitvormende gemeenteraad;
- wat wordt er met de uitkomsten wordt gedaan?

Uitdrukkelijk wijzen wij erop gewezen dat het forum alleen voor de duur van het opstellen van Omgevingsvisie 2.0 ingesteld wordt. Voorts komt het forum niet in de plaats van de participatie met de bevolking, maar staat het ernaast. Het plan moet aan de forumleden vooraf duidelijk beschrijven wat er van hen verwacht wordt en wat niet mogelijk is (verwachtingsmanagement).

De invulling en de resultaten van de participatie nemen wij op in een verslag. Dat verslag noemen we de motiveringsplicht, zoals vastgelegd in artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit. Wij nemen deze motivering op in ons voorstel over de besluitvorming aan de gemeenteraad en in het vaststellingsbesluit.
U treft het Strategisch communicatie/participatie frame als bijlage II bij dit plan van aanpak aan.

5.3 Mijlpalen en de rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast. Aan de vaststelling gaat een aantal besluiten (mijlpalen) vooraf. Deze mijlpalen zijn belangrijke kaders waarbinnen wij onze visie actualiseren. Deze kaders maken ook duidelijk wanneer u, maar ook de samenleving, een concreet voorstel van ons mag verwachten. De mijlpalen zijn:

Fase	Mijlpaal	Participatie & communicatie	Besluitvorming door
Voorbereidingsfase	Besluitvorming over plan van aanpak met kaderstelling (uitgangspunten en voorwaarden)	Spreekrecht en brede informatiebijeenkomst	Gemeenteraad
	Vaststellen koersdocument op basis van twee participatierondes	Deel 1 en 2a, b en c participatierondes + inspraakronde op koersdocument	Gemeenteraad
Ontwerpfase	Besluitvorming over ontwerp op basis van één participatieronde en start procedure terinzagelegging	Deel 3a, b en c participatieronde	College van B&W
Vaststellingsfase	Nota van zienswijzen met beoordeling en beantwoording zienswijzen	Mogelijkheid indienen zienswijze	College van B&W
Besluitvormingsfase	Vaststelling Omgevingsvisie 2.0	Spreekrecht	Gemeenteraad

In de voorbereiding op deze mijlpalen informeren wij de samenleving over de status van de mijlpaal. De raad betrekken wij op verschillende momenten met beeldvormende bijeenkomsten en consultaties over de te maken keuzes in de visie.

5.4 Onderzoek

Voor het actualiseren van onze visie is het noodzakelijk een aantal onderzoeken in uitvoering te nemen. In de voorbereiding op dit plan van aanpak is geïnventariseerd welk onderzoek noodzakelijk is om tot de gewenste omgevingsvisie 2.0 te komen. In onderstaande tabel staan deze onderzoeken weergegeven.

Thema	Omschrijving onderzoek
Bedrijvigheid	Vaststellen benodigde bruto[2] capaciteit nieuw bedrijventerrein en onderzoek naar potentieel geschikte locaties voor nieuwe bedrijventerreinen voor de drie kernen.
	Actualisering visie op kantoorontwikkeling, perifere detailhandel (PDV-locaties) en visie op detailhandel. Zo nodig bestaat ook de noodzaak de Economische Visie gemeente Nijkerk 2025 op onderdelen te actualiseren.
Bodem en water	Onderzoek lagenbenadering onder andere ten behoeve van 'bodem- en watergericht sturen'
Cultuurhistorie	Gebiedsbiografieën vijf parels
Energie	Locatieonderzoek naar een deel van 40 hectare voor plaatsing hectares 'zon-op-land, i.c.m. onderzoek naar alternatieven voor grote zonnevelden
	Onderzoek naar beschikbare capaciteit zon op dak en naar potentiële gebruik bodemwarmte
Geluid	Actualisering geldend geluidbeleid om te kunnen voldoen aan instructieregels uit Besluit Kwaliteit Leefomgeving (AmvB onder Omgevingswet).
	Noodzaak opstellen basisregistratie geluidemissie kaart. Gemeente Nijkerk is verplicht om de geluidemissie registratie met als basis jaar 2026 te realiseren. Alle wegen tot een verkeersintensiteit van 2500 mvt/etmaal dienen hierin te worden opgenomen.
Geur	Aanwijzen bebouwingscontouren ter vervanging van de definitie van het begrip 'bebouwde kom' en ten behoeve van het omgevingsplan en het gemeentelijk geurbeleid, overeenkomstig het Bkl.

[2] Bruto wil zeggen inclusief benodigde ruimte voor infrastructuur.

Landelijk gebied	Evaluatie Landschapsontwikkelingsplan
	Opstellen deelvisie op gebied Achterhoek en Polder Arkemheen (recreatiedruk).
Mobiliteit	Onderzoeken om tot een (aanvulling op) visie op mobiliteit te komen
Stedenbouw en wonen	Onderzoek inbreidings- en transformatielocaties ten behoeve van (gemengd) wonen.
	Actualisering bevolkingsontwikkeling en gevolgen voor woningbouwprogramma.
	Onderzoek ontwikkelingsmogelijkheden en wensen Hoevelaken-Zuid (omgeving De Slag, Lodenstein, Euretco-terrein, omgeving station)
Veiligheid	Onderzoek ontplofbare oorlogsresten
	In kaart brengen aandachtsgebieden (waar liggen risicobronnen)
Voorzieningen	Locatieonderzoek voor buiten- en binnensportaccommodaties, daaronder begrepen sporthal De Baggelaar/Veensche Boys.
	Onderzoek behoeftevraag naar wanneer, wat en waar inwoners willen sporten en bewegen.

Niet al het onderzoek is in voorgaande tabel opgenomen. Enkele onderzoeken worden later opgepakt, omdat wij keuzes hebben moeten maken. Zo is het wenselijk een 0-meting natuurwaarden uit te voeren om inzicht te krijgen hoe de biodiversiteit in onze gemeente ervoor staat. Een zelfstandige 0-meting is kostbaar en voeren wij om deze reden uit als onderdeel van andere plannen en projecten. Zo wordt in het stedelijk gebied in het kader van de beheerplannen geleidelijk al inzichtelijk gemaakt hoe we ervoor staan. Voor het landelijk gebied zoeken wij de samenwerking met onze regiogemeenten in Regio Foodvalley.

5.5 Planning

Het project is in het vroege najaar van 2023 gestart met het houden van talloze interviews onder intern betrokken beleidsmedewerkers en gesprekken met ons college. De uitkomsten uit deze interviews en gesprekken hebben geleid tot dit plan van aanpak met uitgangspunten en voorwaarden. Aan de fasering zijn doorlooptijden verbonden die erop gericht zijn het ontwerp van de Omgevingsvisie 2.0 in 2026 als ontwerp ter inzage te leggen. De vaststelling van de visie is gepland in het derde of vierde kwartaal van 2026.
Het moment waarop de verplichting voor de gemeente geldt te beschikken over een rechtsgeldige omgevingsvisie is bij Koninklijk besluit bepaald op 1 januari 2027.

6. Financiën

Voor het uitvoeren van werkzaamheden onder de Omgevingswet is een bedrag voor 2024 in onze begroting opgenomen van € 307.750,-. Onze begroting voor het actualiseren van de visie ziet er als volgt uit:

	Onderzoek/werkzaamheden	**Bedrag in €**
1.	Uitvoering (noodzakelijke) onderzoeken:	
	• locatieonderzoek bedrijventerreinen + benodigde capaciteit, actualisering visie op kantoorontwikkeling, perifere detailhandel en structuurvisie detailhandel	60.000,-
	• onderzoek lagenbenadering onder andere ten behoeve van 'bodem- en watergericht sturen'	15.000,-
	• gebiedsbiografieën vijf parels	50.000,-
	• locatieonderzoek naar deel voor plaatsing hectares 'zon-op-land + beschikbare capaciteit zon op dak en potentieel gebruik bodemwarmte	10.000,-
	• actualisering geldend geluidbeleid om te kunnen voldoen aan instructieregels uit Besluit Kwaliteit Leefomgeving (AmvB onder Omgevingswet).	n.v.t.[1]
	• opstellen basisregistratie geluidemissie kaart.	n.v.t.
	• aanwijzen bebouwingscontouren ten behoeve van geurbeleid en omgevingsplan	n.v.t.
	• evaluatie LOP	n.v.t.
	• opstellen deelvisie Hoevelaken-Zuid (ontwikkelingsmogelijkheden & wensen)	n.v.t.
	• opstellen deelvisie op gebied Achterhoek en Polder Arkemheen (recreatiedruk).	n.t.b.[2]
	• onderzoeken om tot aanvulling visie op mobiliteit te komen	n.v.t.
	• onderzoek inbreidings- en transformatielocaties ten behoeve van (gemengd) wonen.	n.v.t.
	• actualisering bevolkingsontwikkeling en gevolgen voor woningbouwbehoefte.	n.v.t.
	• onderzoek ontwikkelingsmogelijkheden en wensen Hoevelaken-Zuid	n.v.t.
	• onderzoek ontplofbare oorlogsresten + in kaart brengen aandachtsgebieden (risicobronnen)	40.000,-[3]
	• Locatieonderzoek voor uitbreiding en verplaatsing binnensport- en buitensportlocaties (onder andere De Baggelaar/Veensche Boys).	n.t.b.
	• Onderzoek behoeftevraag naar wanneer, wat en waar inwoners willen sporten en bewegen.	n.t.b.
2.	Opstellen PlanMER	
	• notitie reikwijdte & detailniveau (niet verplicht)	15.000,-
	• PlanMER	35.000,-
	• advies Commissie voor de m.e.r.	26.250,-
3.	Participatie en communicatie	
	• opstellen plan	9.000,-
	• uitvoering plan	40.000,-
4.	Digitalisering omgevingsvisie	7.500,-
	Totaal	**307.750**

[1] N.v.t.: niet van toepassing betekent dat het onderzoek in uitvoering is genomen met behulp van al gereserveerde middelen of intern binnen bestaande capaciteit in uitvoering wordt genomen.

[2] N.t.b.: nader te bepalen. Deze onderzoeken (kunnen) worden opgepakt gedurende de ontwikkeling van Omgevingsvisie 2.0

[3] Er is een huidige regeling dat 68% van deze kosten nog worden vergoed vanuit het ministerie van BZK

De kosten kunnen worden gedekt vanuit de beschikbare kredieten. Van het krediet Implementatie Omgevingswet (FCL 58301) is een bedrag van € 232.837,- beschikbaar en vanuit het beschikbare krediet Uitwerken programma's Omgevings- en Mobiliteitsvisie ad € 265.000,- (FCL 58112) is een bedrag van € 75.000,- beschikbaar voor de overige dekking van de totale kosten van € 307.750,-.

7. Vervolg

Na de besluitvorming in uw gemeenteraad gaan wij aan de slag. We organiseren een brede informatiebijeenkomst, starten met het uitvoeren van het onderzoek en gaan met de voorbereidingen voor de participatie aan de slag. De eerste stap in onze participatie is het ophalen van gegevens over de thema's uit deze kaderstelling. Op basis van de resultaten uit ons onderzoek en de participatie gaan wij aan de slag met ons Koersdocument.
In het koersdocument scherpen wij onze maatschappelijke opgave aan en beschrijven wij de koers hoe wij in samenwerking met en voor inwoners willen zorgen voor onze fysieke leefomgeving; een koersbepaling bij voorkeur in samenhang met de Gebiedsuitwerking Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst. Het Koersdocument geeft de voorkeur aan voor antwoorden op de opgaven en biedt eventueel ook enkele alternatieven, bevat voornemens met enkele kaarten, inclusief reflectie op afspraken uit consulterende commissievergaderingen over de te bepalen koers voor de omgevingsvisie. We beschrijven welke afspraken zijn gemaakt en hoe wij deze nakomen. Het bevat ook een eerste verslag van de participatie en een beschrijving van het vervolgproces.

Het ontwerp van het Koersdocument geven wij vrij voor inspraak, in samenhang met de notitie reikwijdte en detailniveau. De reacties leggen wij na afloop samengevat vast met een voorstel voor de wijze waarop wij deze meenemen in onze Omgevingsvisie 2.0.

Het verslag en het Koersdocument Omgevingsvisie 2.0 leggen wij u ter besluitvorming in de tweede helft van 2025 voor.

I. Bijlage 1 Gebiedsindeling omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2.0

A. Landelijk gebied

1. Het polderlandschap met:
   - het Randmeer
   - de Randmeerkust
   - polder Arkemheen
2. Het slagenlandschap met
   - veenontginningen (op veengronden)
   - slagenlandschap
   - jonge veenontginningen
   - bebouwingslint landelijk gebied: Westerdorpsstraat
   - bebouwingslint landelijk gebied: Oosterdorpsstraat
   - bebouwingslint landelijk gebied: Schoolstraat
   - bebouwingslint landelijk gebied: Laakweg
3. Kampenlandschap met:
   - jonge heideontginningen
   - heiderestanten
   - bebouwingslint landelijk gebied: Slichtenhorsterweg

B. Stedelijk gebied

1. Nijkerk:
   - Bedrijventerrein:
     - Arkervaart-Oost
     - Arkervaart-West
     - Watergoor
     - Arkerpoort
     - Smitspol
     - De Flier
   - Centrumgebied
   - Ontwikkelingsgebied
   - Stadshaven (kan ook ontwikkelingsgebied zijn)
   - Stationslocatie
   - Woongebied
   - Bebouwingslint
2. Nijkerkerveen:
   - Centrum en bedrijvigheid
   - Wonen
3. Hoevelaken:
   - Bedrijventerrein:
     - Hogebrink
     - Overhorst en Horstbeek
   - Centrumgebied
   - Ontwikkelingsgebied
   - Stationslocatie

- Woongebied
- Bebouwingslint bebouwde kom

4. Buurtschappen
- Appel
- Driedorp
- Holkerveen

II. Bijlage 2 STRATEGISCH COMMUNICATIE & PARTICIPATIE FRAME

Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2.0 en Gebiedsuitwerking Luxool, stationsomgeving Nijkerk, Bronswerk en Slichtenhorst

Gemeente Nijkerk

Beaumont
Communicatie & Management

STRATEGISCH COMMUNICATIE & PARTICIPATIEPLAN

Omgevingsvisie 2.0 Gemeente Nijkerk

Beaumont
Communicatie & Management

INHOUD

- Analyse
  - Interne situatie: Wat speelt er bij ons?
  - Externe situatie: Issues en humeur
- Ambitie: Waar staat / gaat Nijkerk voor?
  - Communicatie & participatie
  - Omgevingsvisie & gebiedsuitwerking
  - Bepalen participatiekaders
- Visie op communicatie
  - Communicatie-/Participatiestrategie
- Voor wie en met wie? Stakeholdersanalyse
- Aanpak: Uitvoeringsstrategie en prioriteit
  - Communicatie
  - Participatie – participatiegebieden
  - Participatie – participatievormen
  - Uitwerking participatie Gebiedsuitwerking
- Planning
- Accountability: waar ben je verantwoordelijk voor en hoe leg je verantwoording af?
- Resources: Team en geld

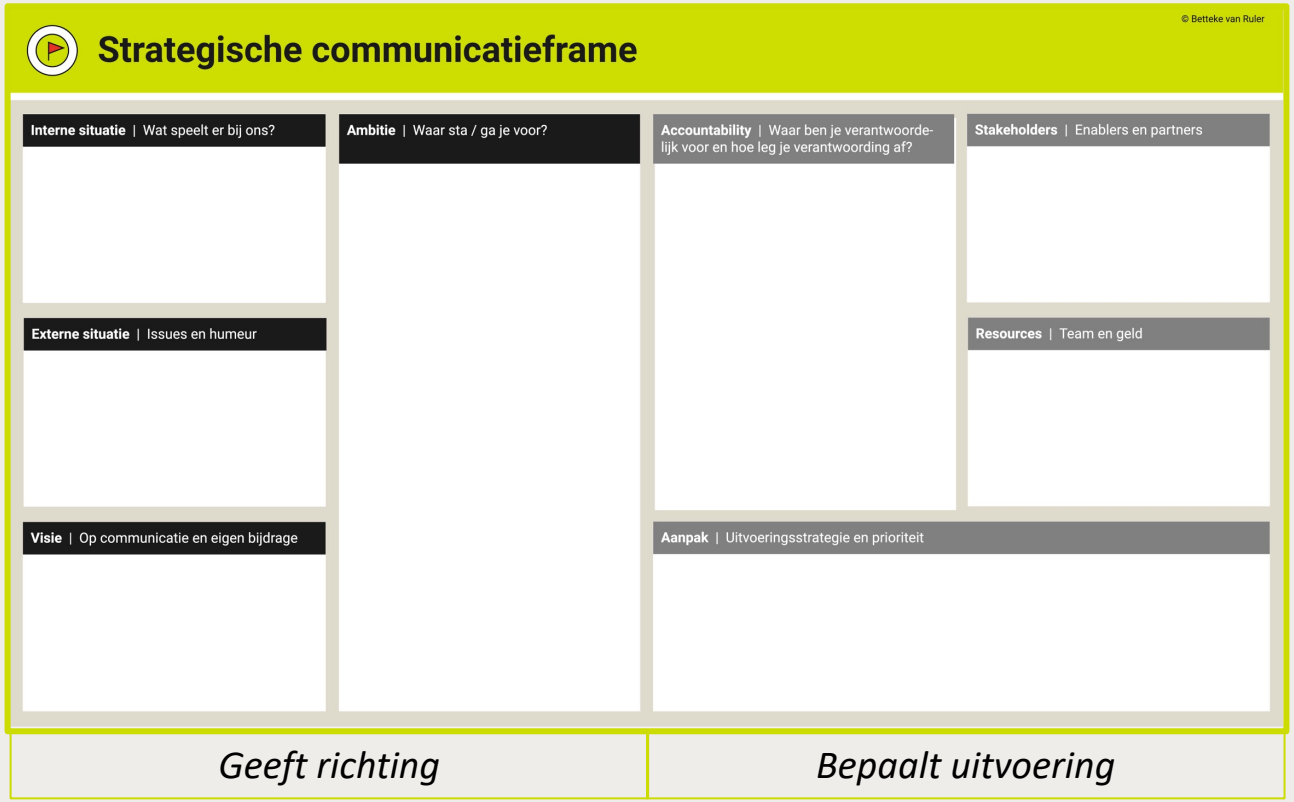

Methodiek Betteke van Ruler – Communicatiebeleid gemeente Nijkerk

ANALYSE

Interne situatie: Wat speelt er bij ons?

Omgevingsvisie

- Omgevingsvisie 1.0 : 2022 vastgesteld
- Omgevingsvisie 2.0 :
    - update wettelijk verplicht > verdiepen en verbreden
    - maken we met elkaar én de samenleving
    - Projectfases: voorbereiding - ontwerp - vaststelling - besluitvorming

Gebiedsuitwerking

- Gemeente Nijkerk groeit en blijft groeien; ook in 2032 - 2045
- Kansrijke ontwikkellocaties:
  Luxool, Bronswerk, Slichtenhorst en stationsgebied
- Constanten/kaders vanuit Omgevingsvisie 1.0.

Mobiliteitsvisie

- In november 2022 is de mobiliteitsvisie 1.0 vastgesteld.
- De 2.0 versie wordt integraal betrokken bij de Omgevingsvisie 2.0. Hierin komt o.a. het vraagstuk aan de orde hoe de gemeente Nijkerk duurzame mobiliteit kan stimuleren.

Omgevingsvisie in relatie tot gebiedsuitwerking

- De gebiedsuitwerking = concrete uitwerking van de Omgevingsvisie 1.0
- Beide trajecten lopen in de voorbereidingsfase qua tijd gelijk
- Ideale situatie = het voorkeursscenario van de gebiedsuitwerking opnemen in koersplan van Omgevingsvisie
- MER maakt integraal onderdeel uit van de keuzes.

Participatie & communicatie

- Weinig capaciteit voor communicatie bij de gemeente
- Vastgestelde corporate communicatiestrategie en Concept visie participatie
- Ervaringen en evaluatie te betrekken vanuit het participatietraject "Waar kies jij voor als er minder geld is' qua inhoud en participatievormen.

Externe situatie: Issues en humeur 1

- De gemeente Nijkerk groeit. Nu en in de toekomst. Dat heeft ook effect op andere aspecten van de gemeente; o.a. voor werken, verkeer en voorzieningen (evenredig groeien).
- De gemeente Nijkerk bestaat uit de 3 dorpskernen Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken en de 3 buurtschappen Appel, Driedorp, Holkerveen. Met elk hun eigen identiteit.
- De gemeente Nijkerk heeft een groot landelijk gebied met eigen vraagstukken.
- Er zijn ook meerdere (constructief) kritische partijen. De bewonersgroepen van de verschillende kernen zijn actief.
- De gemeente Nijkerk is een landbouwgemeente en ook hier spelen de landelijke vraagstukken over landbouw en de natuur. Er wordt gewerkt aan een regionaal perspectief landelijk gebied.
- **Voor de Omgevingsvisie 1.0 heeft participatie plaatsgevonden. Dit is echter onvoldoende bekend in de samenleving. Daarnaast was participatie relatief eenzijdig qua doelgroep.**

Externe situatie: Issues en humeur 2

- Het belang van voldoende woningen komt terug tijdens bewonersbijeenkomsten over uiteenlopende onderwerpen.
- Het project Knooppunt Hoevelaken is door het Rijk gepauzeerd. Dit heeft in de hele gemeente effect op de bereikbaarheid, leefbaarheid (geluid, sluipverkeer) en woningbouw.
- Het plan voor een AZC in Hoevelaken riep in 2023 veel vragen op . Er was veel weerstand bij een deel van de inwoners van Hoevelaken.
- De Visie Hoevelakense bos is positief ontvangen. Op 28 maart 2024 is deze visie unaniem door de gemeenteraad vastgesteld.
- Gezamenlijk onderzoek van de regio (inclusief de gemeente Nijkerk) en Prorail naar spoorwegovergangen. Eind mei wordt dit onderzoek bestuurlijk besproken.
- Onderzoek van NS en ProRail dat loopt naar de mogelijkheden om meer treinen te kunnen laten rijden. De uitkomst kan een andere kijk geven op de ruimtelijke ontwikkelingen.
- Najaar 2024: Ministerie van Defensie maakt de locatie bekend van een kazerne. De gemeente Zeewolde (dicht bij de gemeente Nijkerk) is naast Stroe en Ermelo een van de 3 mogelijke locaties.

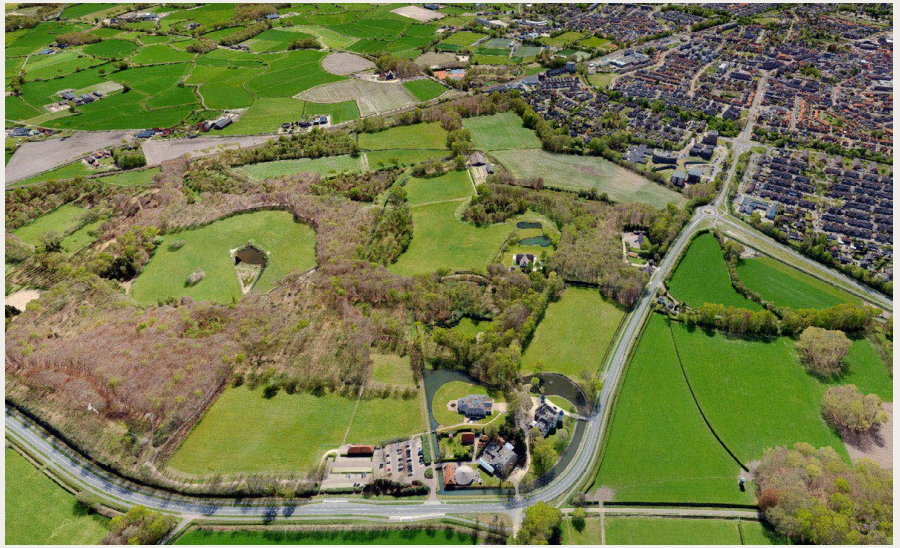

AMBITIE

Waar gaat/staat de gemeente Nijkerk voor?

COMMUNICATIE & PARTICIPATIE NIJKERK

Communicatie Ambitie gemeente Nijkerk

Open en betrouwbaar

Toegankelijk en begrijpelijk

Afstemmen op ontvangers

Maatwerk

Betrekken inwoners

Uitdagen tot samenwerken

Concept Participatievisie

Omgevingsbewust werken

Samenwerken vanuit gedeeld belang

Kinderen en jongeren actief betrekken

We gaan voor kwaliteit

Maatwerk, leren en ontwikkelen

OMGEVINGSVISIE & GEBIEDSUITWERKING

Inhoudelijk

- Een gedragen Omgevingsvisie 2.0
- Een wettelijke toelaatbare Omgevingsvisie 2.0
- Verdiepen en verbreden van thema's uit de Omgevingsvisie
- Groei van 250 woningen tot 2030, en verder?
- Duidelijkheid over de ontwikkelgebieden: o.a. waar komen woningen en waar niet?
- Keuzes te maken in de gebiedsuitwerking aan de hand van scenario's

Participatie

Nader te bepalen!

- We bepalen welke opgaven/thema's rijp zijn voor participatie. Hierbij wegen we complexiteit af tegen begrijpelijkheid.
- We bepalen hoe deze concreet te maken maar wel zo dat de resultaten bruikbaar zijn in de afweging/besluitvorming
- Thema's en opgaven worden vertaald naar begrijpelijke vragen en stellingen.
- We bepalen de uitersten/dilemma's voorafgaand aan de informatiecampagne.

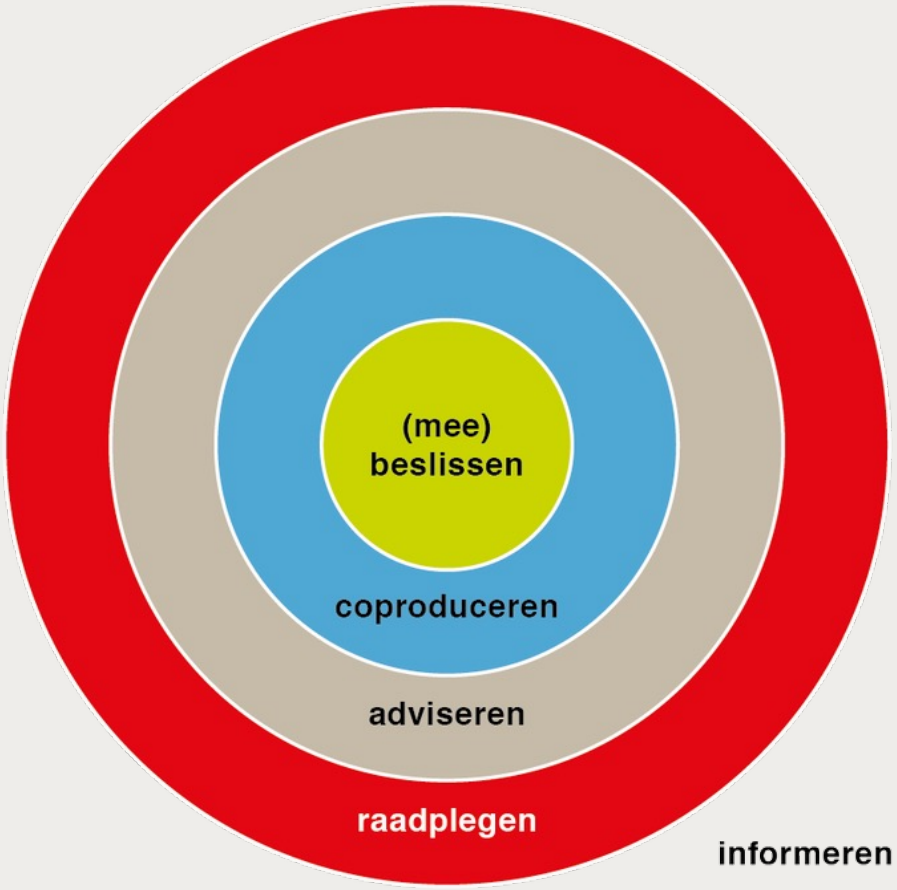

BEPALEN PARTICIPATIEKADERS

- Participatiedoelstellingen: wat wil Nijkerk **bereiken** met de participatie. Zorg voor meetbaar **resultaat**
- Inhoudelijke elementen: **waarover** gaat de participatie. Wat zijn onderwerpen die
  - 1) direct impact hebben en
  - 2) waar bewoners en andere stakeholders invloed op hebben?
- Participatieniveau; hoe veel **invloed** hebben participanten? Wees daar realistisch in.
- Met **wie** participeer je, wie zijn je **stakeholders**?

VISIE OP COMMUNICATIE

Omgevingsvisie & gebiedsuitwerking

Visie: op communicatie en eigen bijdrage

Het overkoepelende thema voor zowel de Omgevingsvisie als de gebiedsuitwerking is gericht op **‘de gemeente Nijkerk in de toekomst’**.

- In de omgevingsvisie 1.0 is nadrukkelijk gekozen voor groeien, op een verantwoorde manier. Vanuit de 1.0 visie wordt een inhoudelijke verdieping en verbreding uitgewerkt in een koersdocument (voorbereidingsfase).

- De gebiedsuitwerking en de bijbehorende deelgebieden Luxool, Bronswerk, Slichtenhorst, oostelijke verkeersontsluiting/station geven inhoudelijk per gebied tijdens de huidige verkenning nog geen concrete richting. De verkenning en inventarisatie van de programmaonderdelen/bouwstenen moeten getoetst worden om in de volgende stap te worden uitgewerkt in scenario's. Hieruit wordt 1 (of 2) voorkeursscenario gekozen.

- De voorbereidingsfase van de Omgevingsvisie en de verkenningsfase van de gebiedsuitwerking lopen gelijk op. Na het vaststellen van de voorkeursscenario van de gebiedsuitwerking en de start van de ontwerpfase van de Omgevingsvisie lopen deze weer uiteen. Communicatie en participatie sluiten hierop aan.

Communicatie/participatiestrategie

- Nadruk op het actief voeren van het **gesprek** met vertegenwoordiging van een **dwarsdoorsnede** van de samenleving.
- Op de participatieladder: van **informeren** naar **raadplegen** en **adviseren.**
- Dichtbij de mensen; **maatwerk** op de inhoud.
- Naar **de mensen toe**: per kern/ontwikkelingsgebied gevat in de **5 participatiegebieden.**
- Maak het mensen **makkelijk** om mee te doen: laagdrempelig, begrijpelijk en overzichtelijk.
- Bereiken van de samenleving ook via **intermediairs, bestaande netwerken** en (bestaande en nieuwe) **ambassadeurs**.

- Mix van **online** en **offline** communicatie- én participatievormen (maatwerk noodzakelijk).
- Heldere, overkoepelende **kernboodschap**
- Uitwerking in een **verhalenhuis** (#messagehouse). Dit ‘huis’ bepaalt de essentie van de communicatieboodschap en biedt overzicht. Het geeft de opbouw van de communicatieboodschappen weer aan de hand van een huis. Het dak geeft een duidelijk koepelverhaal/kernboodschap (als rode draad). De ondersteunende pijlers van het huis bevatten de boodschappen vanuit het perspectief van de doelgroepen. De onderbouwing die hoort bij elk van deze pijlers vormt het fundament van het verhaal.

Communicatie/participatiestrategie

- **Zorgvuldige en begrijpelijke** communicatie rondom de participatie.
- Na participatie zorgvuldig communiceren met actieve deelnemers én algemeen over de **participatieresultaten en de besluitvorming**.
- Tijdens voorbereidingsfase omgevingsvisie en verkenningsfase gebiedsuitwerking lopen ook communicatie en participatie **gelijk.**
- Vanaf de (volgende) **ontwerpfase** van de omgevingsvisie en de keuze in het voorkeursscenario van de gebiedsuitwerking zal de participatie **apart** worden ingevuld en meer gericht op de komende gebiedsontwikkelingen **per deelgebied**

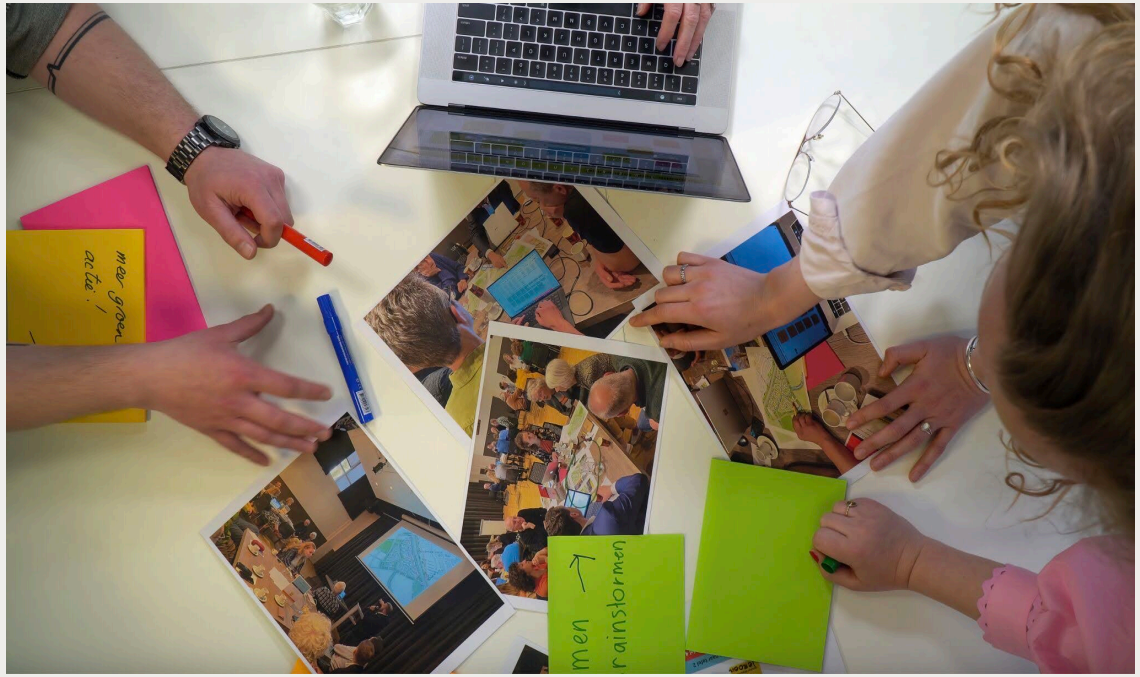

VOOR EN MET WIE?

Omgevingsvisie & gebiedsuitwerking

Stakeholdersanalyse

Volgens de Factor C methodiek maken we een analyse van de stakeholders van de gemeente Nijkerk. Afhankelijk van de verschillende participatiegebieden en thema's zorgen we voor specificatie van en maatwerk op de verschillende doelgroepen.

De belangrijkste doelgroepen (in hoofdcategorieën) :

- Samenleving gemeente Nijkerk (breed)
- Jongeren - onderwijs
- Ondernemers
- Maatschappelijke organisaties
- Belangenorganisaties
- Verenigingen
- Kerken, moskee

AANPAK

Uitvoeringsstrategie en prioriteit:

Communicatie → participatie → communicatie

Stap 1: Communicatie

Informatiecampagne en terugkoppeling – voorbereidingsfase

Om voor de Omgevingsvisie 2.0 een goede start te maken, is het van belang om inwoners te informeren over het gelopen traject en de inhoud van de Omgevingsvisie 1.0. Hetzelfde geldt voor de gebiedsuitwerking en hoe de formulering hiervan is ontstaan. Het is daarnaast belangrijk om duidelijk te zijn over wat er staat te gebeuren.

De eerste stap van het traject is dus een heldere informatiecampagne op (al vastgestelde en te ontwikkelen) inhoud én proces om (eerder betrokken en overige) bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op een voldoende kennisniveau te brengen.

Mix aan middelen:

- Brede informatiebijeenkomst als start
- Persoonlijk toelichten tijdens bestaande activiteiten (markt, evenementen etc)
- Persbericht met uitnodiging
- Kernboodschap: op naar de toekomst van de gemeente Nijkerk
- Inzet (lokale/regionale) media en socials (waaronder eerdere niet-gepubliceerde artikelen)

Stap 2: participatie | participatiegebieden

Gericht op de Toekomst van Nijkerk

Wanneer het kennisniveau is opgeschroefd, is het tijd voor het participatieproces.

We delen de gemeente op in 5 **participatiegebieden**:

- Gesprekstafel Oostelijk Nijkerk (oostelijke verkeersontsluiting, woningen en sportvelden inclusief Slichtenhorst, Bronswerk en Luxool en stationsgebied)
- Gesprekstafel Nijkerk-Stad (thema's voor Omgevingsvisie 2.0)
- Gesprekstafel Hoevelaken
- Gesprekstafel Nijkerkerveen (incl. Holkerveen)
- Gesprekstafel Landelijk gebied (inclusief Appel en Driedorp)

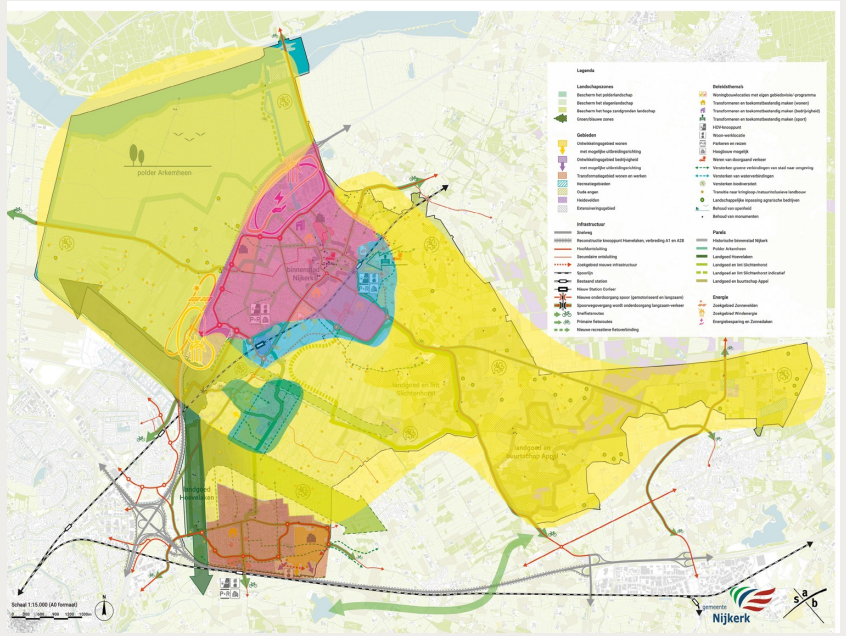

→ Per participatiegebied spelen er verschillende onderwerpen, belangen en thema’s.

→ De gebiedsuitwerking krijgt een plek in participatiegebied Oostelijk Nijkerk.

→ Per participatiegebied organiseren we aparte bijeenkomsten, maar iedereen is welkom bij elke participatiebijeenkomst.

→ Per participatiegebied kan de participatie-aanpak verschillen. Elk gebied heeft immers andere belangen, ontwikkelingen en uitdagingen. Dat vraagt om maatwerk per gebied.

Participatiegebieden

- Oostelijk Nijkerk
- Nijkerk Stad
- Buitengebied
- Nijkerkerveen
- Hoevelaken

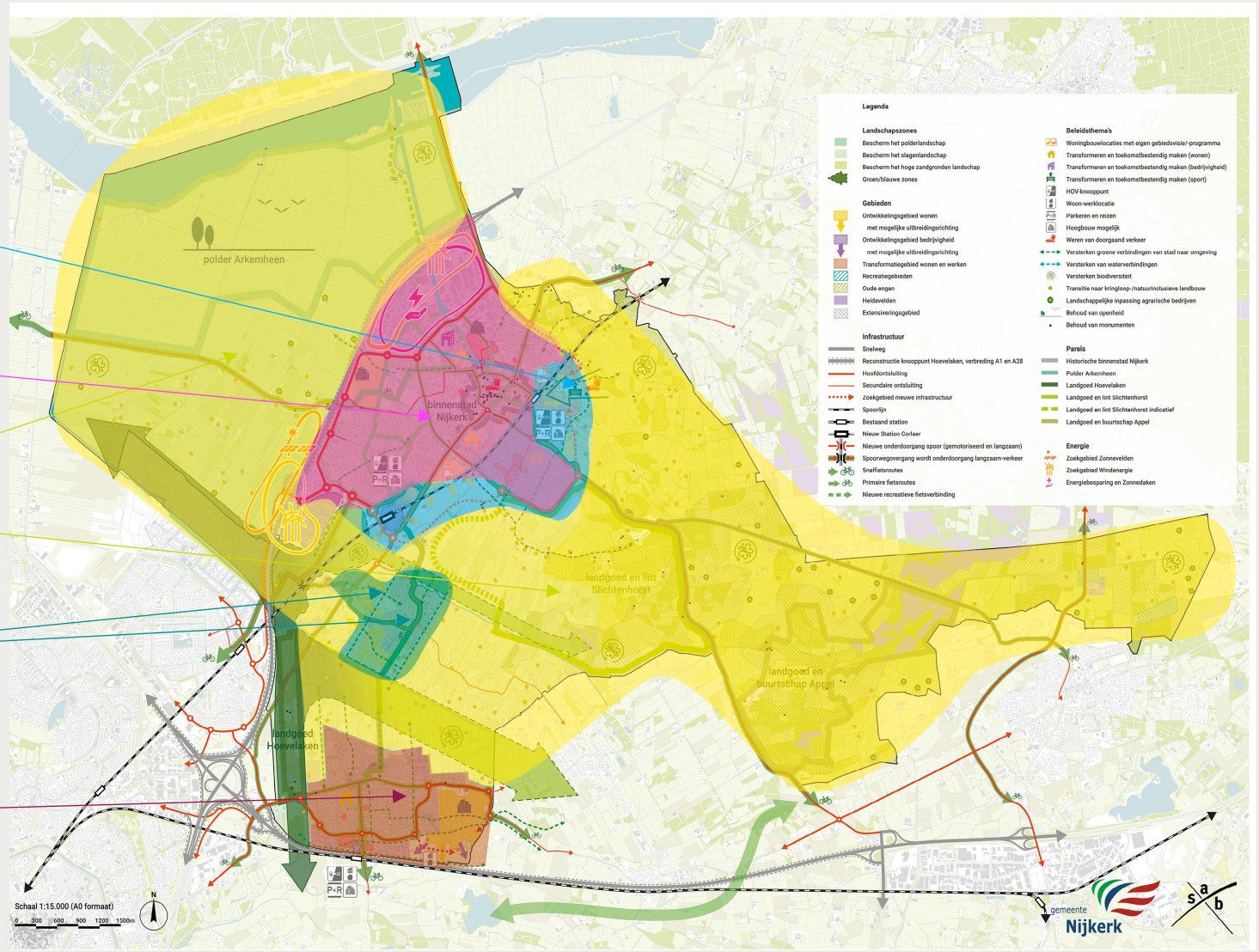

Stap 2: participatie | participatievormen

Gericht op de Toekomst van de gemeente Nijkerk

1. Betrekken van burgers via een burgerforum

Te overwegen is (tijdelijk) samen te gaan werken met een a-selecte, representatieve groep bewoners (lees ook ondernemers) met de gemeente. Vaak ingegeven door thema's die spelen binnen de gemeente, of juist door specifieke beleidsstukken. Het burgerforum moet kennis van zaken krijgen, overlegt onderling en werkt samen met de gemeente om zo actief de stem van de bewoners te laten horen. Het forum ziet toe op de integraliteit van de participatie, ondersteunt met ideeën en kan later als ambassadeur voor de gemeente dienen. Het gaat niet om het debat maar om gezamenlijk beraad, de dialoog over ideeën en mogelijkheden in de zoektocht naar oplossingen. De bewoners helpen het college en de raad om keuzes te maken en besluiten te nemen.

Het voordeel van een burgerforum in de gemeente Nijkerk, is dat de deelnemers over zowel de Omgevingsvisie als de Gebiedsuitwerking kunnen participeren, omdat ze zich goed kunnen inlezen in de onderwerpen.

Om de deelname aan een burgerforum, burgerpanel of burgerberaad te bevorderen zijn er in het land goede ervaringen met het geven van een eenmalige vergoeding (gemiddeld € 50 per deelnemer).

Stap 2: participatie | participatievormen

Gericht op de Toekomst van de gemeente Nijkerk

2. Mix van bijeenkomsten en enquêtes

Per participatiegebied organiseren we verschillende bijeenkomsten. Voorafgaand aan de bijeenkomsten gaan we de straat op met een enquête die ook online beschikbaar is. Zo peilen we de relevante thema's onder bewoners van gemeente Nijkerk en leggen we de eerste vragen voor. De input krijgt vervolg in de participatiesessies.

In de participatie gaat **georganiseerd voor ongeorganiseerd**. Dat betekent dat in eerst in **expertsessies** wordt geparticipeerd, daarna volgen sessies met bewoners. Per thema worden relevante organisaties/bedrijven uitgenodigd om mee te denken over een opgave. In de derde fase **koppelen we terug** wat is besproken.

Deel 0: Gemeentebrede informatiebijeenkomst: toekomst van Nijkerk, incl. informatiecampagne

Deel 1: Peilen: enquête met concrete vragen/stellingen/peiling, zowel online als op straat

Deel 2: Gericht op het uitzetten van de koers in een koersdocument Omgevingsvisie 2.0

- **Deel 2a**: expertsessies: 1 expertsessie per participatiegebied
- **Deel 2b:** bewonerssessies: 1 sessie per participatiegebied moeilijk bereikbare doelgroepen (denk aan jongeren) krijgen een aparte benadering.

Deel 3 : Terugkoppeling aan deelnemers en samenleving via online en offline kanalen en een brede informatiebijeenkomst.

Deel 4: Gericht op het Ontwerp Omgevingsvisie 2.0

- **Deel 4a**: expertsessies: 1 expertsessie per participatiegebied
- **Deel 4b:** bewonerssessies: 1 sessie per participatiegebied moeilijk bereikbare doelgroepen (denk aan jongeren) krijgen een aparte benadering.

Deel 5 : Terugkoppeling aan deelnemers en samenleving via online en offline kanalen en een brede informatiebijeenkomst.

Deel 6 : Informatievoorziening na besluitvorming Omgevingsvisie 2.0

Planning

Communicatie-/ informatie-campagne
juni '24 - juli '24

- kennisniveau bewoners bijbrengen
- Informatie over OV 1.0 (inhoud) + stap naar 2.0 (proces)
- Inzet pers, social media, informatiebijeenkomst

Samenstellen burgerforum
juli '24 - okt '24

- Plan van aanpak opstellen
- Bepalen doelgroepen
- Besluitvorming
- Werving en selectie
- Startoverleg

Bepalen participatiekaders
aug '24 - sept '24

- Bepalen participatiekaders per participatiegebied, vanuit Omgevingsvisie
- Besluitvorming kaders Gebiedsuitwerking (Oostelijk Nijkerk)

Participatie deel 1 | Peilen
sept '24

- Opstellen enquête
- Inzet promotieteam
- Verspreiding enquête online en op straat
- Analyse resultaten en visuele terugkoppeling

Participatie deel 2

Gericht op Koersdocument

Start Q4 '24

- Uitnodigingen experts
- Organisatie expertmeetings per participatiegebied
- Analyse opbrengst expertsessies
- Organisatie bewonersbijeenkomst per participatiegebied
- Analyse en terugkoppeling opbrengst

Participatie deel 3

ntb 2025

- Visuele vertaling opbrengst participatie
- Wat nemen we mee en wat niet?
- Organisatie brede informatiebijeenkomst

Vervolg gebiedsuitwerking

- Nieuw plan van aanpak communicatie/participatie

Vervolg Omgevingsvisie 2.0

- Nieuw plan van aanpak communicatie/participatie

Participatie deel 4

2026

Gericht op Ontwerp Omgevingsvisie

Accountability: waar ben je verantwoordelijke voor en hoe leg je verantwoording af?

- Monitoren communicatie (statistieken web, social media)
- Monitoren tijdens het participatietraject
- Indien nodig naar aanleiding van monitoring tijdig bijsturen
- Verantwoording van de meetbare opbrengsten uit participatiedeelname zoals gevraagd in **artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit.** De gemeente Nijkerk geeft aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen betrokken zijn bij de voorbereiding van de Omgevingsvisie en wat de resultaten van deze betrokkenheid zijn.
- Evaluatie

Resources: team en geld

Vanuit Beaumont Communicatie zijn twee adviseurs en een junior adviseur betrokken.

Begroting :

1. Komen tot communicatie- en participatiestrategie
2. Voorstel tot uitvoering

Beaumont
Communicatie & Management